

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **S.**, zast. JUDr. R., proti odporcovi **JUDr. V.** správca konkurznej podstaty úpadcu **T.**, **o určenie poradia prihlásenej pohľadávky vo výške 28 281 818,-- Sk**, na odvolanie navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. októbra 2007 č. k. 61 Cbi 114/01-332, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. októbra 2007 č. k. 61 Cbi 114/01-332 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 24.10.2007 č. k. 61 Cbi 114/01-332 rozhodol tak, že žalobu zamietol a navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporcovi 6 000,-- Sk trov konania a trovy právneho zastúpenia vo výške 6 790,-- Sk. Uviedol, že v ďalšom konaní zistil, že navrhovateľ bol prítomný na prieskumnom pojednávaní dňa 26.07.2001, na ktorom bola stanovená lehota na podanie žaloby v lehote 31 dní. V tejto zákonnej lehote podal navrhovateľ žalobu na určenie, že pohľadávka proti odporcovi v sume 28 281 818,-- Sk je pohľadávkou oddeleného veriteľa s nárokom na oddelené uspokojenie. Takto podanú žalobu navrhovateľ upresnil (doplnil) dňa 04.04.2005 a následne aj na pojednávaní dňa 23.10.2007 po poučení súdom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. V oboch prípadoch išlo o upresnenie žaloby a nie o zmenu návrhu podľa § 95 ods. 1 O.s.p. O nový návrh by išlo len v prípade, ak by navrhovateľ žiadal viac než v pôvodnom návrhu, ak by navrhovateľ žiadal iné plnenie ako v pôvodnom návrhu, resp. ak by navrhovateľ žiadal rovnaké plnenie, avšak na základe iného skutkového stavu. Keďže o žiaden z uvedených prípadov nešlo, odstránenie väd podania nemá dopad na zachovanie lehoty na podanie incidenčnej žaloby. Súd na základe uvedených

skutočností preto dospel k záveru, že navrhovateľ uplatnil svoj nárok v zákonom stanovenej lehote. Po doplnenom dokazovaní dospel súd k záveru, že nárok navrhovateľa nie je dôvodný. Nestotožnil sa s názorom odporcu, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku č. k. 7 Obo 17/03, ktorým tento rozhodol o zamietnutí žaloby v časti určenia, že lis patrí do konkurznej podstaty, bráni tomu, aby mohlo byť pohľadávke navrhovateľa priznané právo na oddelené uspokojenie. Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietnutím žaloby v tejto jej časti totiž nerozhodol, že lis nemôže byť zapísaný do konkurznej podstaty, ale v odôvodnení rozhodnutia iba poukázal na to, že prvostupňový súd určením, že lis patrí do konkurznej podstaty úpadcu, prekročil oprávnenie súdu dané mu ZKV. Súd v konaní dospel tiež k záveru, že Zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 16.10.1998 je platná, keďže je v tejto riadne určená pohľadávka, ktorú zabezpečuje a tiež je riadne určený predmet záložného práva. Splnenie zákonnej podmienky pre vznik záložného práva pri hnutelných veciach, t.j. odovzdanie veci záložnému veriteľovi, vyplýva z článku IV. Zmluvy o zriadení záložného práva, kde je uvedené, že „zástavca je povinný označiť uvedený HIM viditeľne, zavesením tabule s nápisom“ hmotný investičný majetok LZK 4000 I.A, evidenč. číslo HIM T., bol v zmysle záložnej zmluvy zo dňa 26.10.1998 zastavený firme S., oproti jej pohľadávke do termínu 30.04.1999. Zastavený HIM zostáva do 30.04.1999 v objekte T.“. Zriadenie záložného práva zavesením tabule je možné vtedy, ak skutočné odovzdanie je síce technicky možné, ale bolo by spojené s veľkými obtiažami. Pokiaľ ide o predmetný lis, išlo o takýto prípad. Z tohto možno vyvodiť záver, že predmetný hnutelný majetok bol odovzdaný záložnému veriteľovi – navrhovateľovi v zmysle § 151b ods. 3 Obč. zák., dojednaním o povinnosti odporcu označiť predmetný lis. Tento spôsob odovzdania predmetu záložného práva zákon nevyklučuje. Súd tiež pripomenul, že pokiaľ cit. ust. pripúšťa možnosť namiesto odovzdania veci veriteľovi odovzdať tieto inej osobe, bolo by nesprávne neumožniť užívanie veci záložcovi, ktorý ju používa na plnenie svojho výrobného programu, čo môže pomôcť pri splácaní dlhu. Z obsahu Zmluvy o zriadení záložného práva tento úmysel jednoznačne vyplýva. Súd považoval za platný aj Dodatok č. 1 bod 3 k Zmluve o zriadení záložného práva. Navrhovateľ predložil písomné odsúhlasenie z 22.04.1999 bodu č. 3, z ktorého vyplýva, že „dlžník odovzdal založený lis LZK 4000 (HIM č. 51200007) a súčasne veriteľ súhlasí s bezplatným užívaním tohto HIM“. Aj týmto odsúhlasením bodu 3 bola splnená podmienka odovzdania veci záložnému veriteľovi. Je nesporné, že predmet záložného práva lis LZK 4000 I.A v čase vzniku záložného práva bol vo vlastníctve odporcu a bol k decembru 1999 zapísaný v účtovnej evidencii odporcu. Je tiež nesporné, že na dražbe, konanej dňa

19.04.2001, bol vydražený iný kovací lis, a to LZK 4000A.II evidovaný pod č. 51200028. Súd nemohol v tomto konaní skúmať skutočnosť, prečo sa lis LZK 4000 I.A už v účtovnej evidencii odporcu k novembru 2000 nenachádzal, a prečo po predaji lisu LZK 4000A.II správca konkurznej podstaty nenapadol neplatnosť právnych úkonov súvisiacich s dražbou. Súd v tomto konaní nemôže posudzovať a vyvodzovať dôsledky toho, že odporca nedodržel uznesenie Krajského súdu v Trnave o nariadení predbežného opatrenia č. k. 19Ncb 6/99 zo dňa 20.08.1999. Pokiaľ ide o názor navrhovateľa, že podľa Hospodárskeho zákonníka predmetný lis je nehnuteľnosť, s týmto súd nesúhlasil, keďže tento nespĺňa požiadavku ust. § 119 ods. 2 Obč. zák., a preto ide o hnuťnú veci. V prípade skúmania skutočnosti, že správca konkurznej podstaty nezapísal hnuťnú vec do súpisu konkurznej podstaty a mal tak urobiť, vychádzal súd z toho, že konkurzné konanie je autonómne v tom, že postupovať v ňom, robiť úkony a iným spôsobom ovplyvňovať jeho priebeh, môže len súd, na ktorom konkurzné konanie prebieha a len v rámci tohto konania. Do konkurzného konania nemôže zasahovať iný súd, ale ani ten istý súd v rámci iného konania. Usmerňovať činnosť správcu konkurznej podstaty môže súd len v rámci konkrétneho konkurzného konania. Rozhodnutím, vydaným v inom súdnom konaní, nie je možné správcovi konkurznej podstaty ukladať povinnosti, ktorými by sa upravoval jeho postup v konkurznom konaní. Preto súd nemôže skúmať, či správca konkurznej podstaty mal zapísať alebo nemal zapísať predmetný lis do súpisu konkurznej podstaty a nemôže ani rozhodnúť, že predmetný lis patrí do súpisu majetku konkurznej podstaty. Taktiež nemôže skúmať, či správca konkurznej podstaty postupoval pri zápise majetku do konkurznej podstaty s odbornou starostlivosťou. Skúmanie všetkých týchto skutočností patrí konkurznému sudcovi, ktorý vykonáva odborný dohľad nad činnosťou správcu konkurznej podstaty podľa § 12 ZKV. Súd preto vychádzal zo skutočnosti, že predmetná hnuťná vec nie je zapísaná v súpise majetku konkurznej podstaty, z ktorého dôvodu nie je možné ju v konkurze predat' a výťažkom z nej v zmysle § 28 ods. 1 ZKV uspokojiť nárok oddeleného veriteľa. Z uvedených dôvodov preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi priznal náhradu trov konania, pozostávajúcich zo súdneho poplatku za podanie odvolania vo výške 6 000,-- Sk a z trov právneho zastúpenia vo výške 6 790,-- Sk v zmysle §§ 11 ods. 1 a 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení vyhl. č. 649/2005 Z.z.

Proti rozsudku sa odvolal navrhovateľ a žiadal jeho zrušenie. Namietal, že súd prvého stupňa síce správne dospel k záveru, že Zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 16.10.1998

je platná, avšak rozhodol nesprávne z dôvodu, že v tomto konaní nemôže skúmať, prečo sa predmetný lis LZK 4000 I.A v účtovnej evidencii odporcu od novembra 2000 nenachádzal a prečo po predaji lisu LZK 4000 A II správca konkurznej podstaty nenapadol neplatnosť právnych úkonov súvisiacich s dražbou. Má za to, že predmetný lis sa nachádza v priestoroch úpadcu, čo preukazuje list od spoločnosti T. zo dňa 17.06.2002. To znamená, že predmetný lis reálne existuje a je odôvodnený predpoklad, že sa nachádza v priestoroch úpadcu. Má za to, že v prípade zaradenia predmetného lisu do súpisu majetku konkurznej podstaty sa má súd zaoberať skutočnosťou, prečo sa v ňom predmetný lis nenachádza, lebo v danom prípade sa jedná o spor vyvolaný konkurzom. Je toho názoru, že v rozsudku nie je *expressis verbis* určené, ktoré z dôvodov viedli súd k zamietnutiu žaloby, resp. ktoré ustanovenia zákona súd k takémuto rozhodnutiu oprávňovali. Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo vydané na základe neúplného zistenia skutkového stavu veci, nesprávneho právneho posúdenia, veci navrhuje preto napadnutý rozsudok zrušiť.

Odporca vo svojom stanovisku k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že je toho názoru, že súd prvého stupňa vykonal všetky navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom napriek poučeniu podľa § 120 ods. 1 O.s.p. neboli ďalšie dôkazy označené. Má za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa až na výrok o trovách konania, vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ v odvolaní bližšie nevymedzil, v čom nesprávne právne posúdenie veci spočíva. Tvrdenie navrhovateľa o tom, že súd v tomto konaní sa má zaoberať skutočnosťou, prečo sa predmetný list nenachádza v konkurznej podstate, neobstojí s poukazom na právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bol návrh na takéto určenie zamietnutý. Z tohto dôvodu preto neobstojí ani navrhovateľom uvádzaný dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci.

Proti rozsudku v časti jeho výroku o trovách konania sa odvolal odporca. Namietal, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Súd prvého stupňa pri základnej sadzbe tarifnej odmeny právneho zastúpenia vyslovil právny názor, podľa ktorého uplatnená výška náhrady trov právneho zastúpenia nie je správna, nakoľko konanie o tzv. incidenčnej žalobe je z hľadiska určenia výšky súdneho poplatku zo žaloby určovacím sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku bez ohľadu na výšku pohľadávky, určenie poradia ktorej je predmetom konania. Z hľadiska určenia výšky tarifnej odmeny treba vychádzať z rovnakého princípu, takže odporcovi patrí náhrada trov konania ako v určovacom spore

s neoceniteľnou hodnotou veci. Podľa názoru odporcu súd nesprávne aplikoval hmotnoprávnu normu, a to ust. § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z., ale správne mal vychádzať z ust. § 10 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z. a za tarifnú hodnotu mal považovať sumu 28 218 818,-- Sk, teda cenu práva (hodnotu prihlásenej pohľadávky), ktorého sa právna služba týkala, určenú pri začatí poskytovania právnej služby. Súdom určené spájanie princípov určovania výšky súdnych poplatkov a princípov určovania základnej sadzby tarifnej odmeny právneho zastúpenia nemá podľa odporcu oporu v právnom predpise. Zákon totiž jasne deklaruje, že trovy konania sa určujú podľa príslušných sadzobníkov, pričom nikde neustanovuje, že princípy určenia trov konania majú byť v prípade rozdielnych sadzobníkov rovnaké. Z uvedených dôvodov navrhuje preto rozsudok v napadnutej časti výroku o trovách konania zmeniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v medziach dôvodov odvolania a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je opodstatnené.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu navrhovateľa, ktorou sa tento domáhal voči odporcovi určenia poradia prihlásenej pohľadávky vo výške 28 281 818,-- Sk, t.j. že táto pohľadávka, navrhovateľom prihlásená v konkurze, vyhlásenom na majetok úpadcu T., je pohľadávkou s právom na oddelené uspokojenie.

Vychádzal zo skutkového a právneho zistenia, že zmluva o zriadení záložného práva, od ktorej navrhovateľ určenie požadovaného poradia v konkurze odvodzuje, je platná. Žalobu však zamietol s poukazom na ust. § 28 ZKV z dôvodu, že vec, ku ktorej bolo zriadené záložné právo, nie je zapísaná v súpise konkurznej podstaty, a preto nemôže byť ani speňažená a výťažok z nej vydaný navrhovateľovi.

Proti rozsudku navrhovateľ namieta, že tento vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia, keď súd prvého stupňa neprihliadol na skutočnosť, že sporná založená vec sa nachádza v areáli úpadcu, pričom nie je zrejmé, prečo v účtovnej evidencii úpadcu nie je od novembra 2000 evidovaná. Súd prvého stupňa posúdil vec so zreteľom na uvedené nesprávne, keď sa nezaoberal dôvodom, pre ktorý nie je založená vec zapísaná do konkurznej podstaty.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s odvolateľom, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Nepochybne postavenie oddelených veriteľov, t.j. i právo byť v konkurze uspokojený z výťažku z predaja majetku, ktorým boli ich pohľadávky zabezpečené zákonom upraveným spôsobom, vyplýva z ust. § 28 zák. č. 28/1991 Zb., z ktorého ustanovenia správne vychádzal i súd prvého stupňa.

Pochybil však, keď pri svojom závere o dôvodnosti žaloby vec neposudzoval tiež v zmysle ust. § 18 v spojení s § 6 zák. č. 328/1991 Zb., ktorými sa predmetný konkurz spravuje.

Súd prvého stupňa založil svoj záver pre rozhodnutie z tvrdenia odporcu, že vec (záloh), ktorou bola zabezpečená pohľadávka navrhovateľa, nie je zapísaná v súpise konkurznej podstaty.

Je nepochybné, že súpis konkurznej podstaty vykonáva správca podľa pokynov konkurzného súdu s použitím zoznamu predloženého úpadcom.

Do súpisu konkurznej podstaty správca zaraďuje každú vec, pohľadávku alebo právo, o ktorých je možné mať za to, že patria alebo môžu patriť do podstaty. Čo tvorí konkurznú podstatu, upravuje ust. § 6 uvedeného zákona.

Správcom spísaný zoznam konkurznej podstaty však nie je fixný, ale pohyblivý, môže byť teda ako dopĺňovaný o ďalší majetok zistený aj šetrením správcu, ale tiež krátený o majetok, ktorý bol zo súpisu vylúčený, resp. do tohto zapísaný nesprávne.

So zreteľom na uvedené, súd prvého stupňa pochybil, keď dôvodnosť žaloby posudzoval výlučne zo zoznamu, na ktorý poukazoval odporca, bez prihliadnutia k jeho dostatočnej preukaznosti, v spojení s uvedenými zákonnými ustanoveniami, pre ktorý dôvod súd prvého stupňa pre svoje rozhodnutie tiež správne nezistil ani skutkový stav.

Z obsahu spisu totiž vyplýva, že navrhovateľ svoje právo vyvodzuje zo záložnej zmluvy, uzavretej s úpadcom, predmetom ktorej bolo zabezpečenie jeho pohľadávky zálohom (lis LZK 4000I.A), vedený v evidencii úpadcu k 12/1999 pod číslom 51200007 (č.l. 22 spisu).

Do spisu bol odporcom tiež doložený výňatok z tlače kmeňového súboru TM k 11/2000 (účtovný stav), č. l. 33 spisu, ktorý majetok s takýmto evidenčným číslom už neuvádza. Pretože ide však len o výňatok, nemožno preto ani dostatočne posúdiť, či záloh skutočne bol, resp. nebol v tomto období úpadcom evidovaný ako jeho investičný majetok, ktorá skutočnosť však sama osebe tiež nie je dôkazom o majetku úpadcu.

V konaní však bolo tiež navrhovateľom tvrdené, že sporný lis sa nachádza v priestoroch úpadcu, v ktorom smere doložil i list od spoločnosti T., z 17.06.2002 (č. l. 72).

Odporca sa k uvedeným skutočnostiam nevyjadril, iba poukázal na súpis konkurznej podstaty. Len na základe takéhoto tvrdenia odporcu nemožno však so zreteľom na uvedené vyvodiť v danom prípade relevantnú obranu odporcu, že vec sa nenachádza v konkurznej podstate úpadcu, pre ktorý dôvod je i rozhodnutie súdu prvého stupňa predčasné.

Pre úplnosť sa žiada tiež uviesť, že nepochybne určovanie okruhu majetku, ktorý patrí do konkurznej podstaty úpadcu, spadá do právomoci konkurzného súdu. Tejto však neodporuje dokazovanie obrany odporcu v tom smere, či vec je, resp. nie je v konkurznej podstate úpadcu, a teda i pre ktorý dôvod, resp. na akom základe, príp. pokynu konkurzného súdu nebola zaradená do jeho súpisu, a preto v konkurze nemôže byť speňažená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave preto podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne tiež o trovách celého konania s poukazom na ust. § 224 ods. 3 O.s.p, z ktorého dôvodu sa odvolanie odporcu stalo bezpredmetným.

Podľa § 226 O.s.p. pre Krajský súd v Bratislave, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. novembra 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu